

Kohta köyhän kesä koittaa

Kirj. Wm. Lahtinen.

Ne juhlivat kesänsä kauniasta taas ja riemuiset huutonsa kaikaa. Ja ihmeekö: kaikkihan julistaa maas' vaan suvista suloista aikaa. Mutt', köyhät ne talvisia' kahleissaan oi, lukevat syksyistä tarinaa vaan kesästä, mi koskaan ei tullut.

Me kesästä nauttia viel' emme voi sitä vielä ei meille suotu, korvissamme vaan koneitten jyskytysoi:

Se rikkaita varten on luotu. — Mutt' talvemme kahle jo murrettu on, on virtamme vuolaa ja kahleeton — me olemme keväässä vasta.

Niin keväässä: meillä on toukokuu eikö nauttia siitä jo voida? Se on paljon, huutavi jokainen suu, eikö kesäkin pian siis koita? Kevät ainahan kesänkin edellä käy ja eikö jo kesästä merkkejä näy vai miksi niin kummasti tuoksuu?

Vaik' viel' emme siitä saa nauttia-kaan niin kerran se meillekin koittaa. Siis: toivo ja odota yhäkin vaan, se viimeisen esteen jo voittaa, se horjuu, mutt' valheet ja juonet sen voi estää hetken viel' kaatumisen, mutt' odota kerran se kaatuu.

Mutt' yksin ei toivoen' odottain vaan se kesämme ihana koita. Ei kevättään talvea, kahleitaan niin helpolla: toimitta voita. Se on valo, mi ne voimalla sulattaa, se on: valo ja voima sen aikaan saa, — etsi valoa, voima on sulla.

Se on voima ja valo mi pimeässä yö' pelastukseen joukkomme johtaa. On voima henkemme, kättemme työssä mi estettä mitään ei kohtaa, joka rurtuisi ei. Niihin luota sa vaan!

Älä käy niillä kahleitas lujittamaan vaan kesäsi tuloa autal!

Yhä lähemmäksi lähemmäksi saapuu tuo, jo puhaltavat leyhkeät tuulet. — Tuoll' sadon jo runsaan se kansalle suo, en sille jo juhlihan kuulet. Ja kesästä tuoksuun niin kummallisen sä tunnet tuovan jo tuulien yli laaksojen merten ja maiden.

Toukokuu on jo, sekä velvollisuus, siis täytä: siementä kylväsi! Ett' silloin kun koittaa se kesämme uus' sato nousisi suuri ja ylväs. Se siemen se itää, min kylvät sä nyt, sitä kaada ei halla, ei myrskyilyt se kasvaa ja puuksi se nousee.

Ja valmistu juhlaasi viettämään vaan pue yllesi jo juhlaaattiet ja kevättäsi juhli! Näät vihreän maan, näät nousevan köyhien aatteet; itseskin tunnet nousevan: juhli siis tulevaisuuden katso sä kiikariisi, näet köyhien kesäkin koittaa.

Helmenhijoja

(Jatkos.)

— Tytär, nimeltä Irja, kuuden vuoden vanha ja poika nimeltä Ossi kolmen vuoden, olivat kotona. Vanhin tytär oli Ruotsissa rouvan vanhem-

pien luona. Hänen nimeänsä en Helmiä kirjoittamaan kivitalulle kir-

muista. — Tuliko tuomarin rouva asian tietämään, ja avust'ko tuomari teitä Helmin pienenä ollessa?

— Kun tulit tietämään tilani, niin ilmoitin sen myös tuomarille. Hän varoitti minua pitämään sitä salassa sekä lupasi toimittaa minut naimisiin kuskin kanssa. Hän puhuikin kuskielle. Lupasi hänelle torpan maat ja muitakin hyvyyskiesi, mutta salasi asiassa tosipuolen. Kuski oli kaikin puolin kunnan mies. Hän kihlasi minut. Mutta kun hän tuli tietämään tilani, otti hän kihlansa pois. Torui ja surkutteli minua sekä piti vakavan moitepuheen tuomarille.

Kun tuomarin rouva alkoi liikkua, sai hän tietää asian. Ja silloin minun oli lähdeävä talosta.

Lähtiessäni lupasi tuomari huolehtia minusta. Mutta hän kuoli äkkiä käärimatilla. Helmiä ei silloin vielä ollut. Sama vuosi oli suuri kato vuosi ja minun kohtaloni oli erittäin kova. Puute ja häpeä oli joka päivä osanani.

Viimeisiä sanoja lausuaanastu Annan silmät kyyneleistä. Ruustinna huomasi myös Annan mielenliikutuksen, mutta peittääkseen huomiotansa Annalta, astui hän muutamia askeleita ja kysyi:

— Tiedättekö onko tuomarin leski lastensa kanssa Suomessa?

— En tiedä. Seuraavana kesänä tuomarin kuoleman jälkeen menivät he Ruotsiin. Minä lähdin vähän myöhemmin Karjalasta tänne Metsälään. Ja täällä en ole heistä mitään kuulut.

Kun Anna lopetti puheensa, meni ruustinna kamarinsa. Istui pöydän viressä kyyneleitä pöydällä ja pää kohotetun käden varassa. Hän muisteli Annan kertomia, joista hänelle oli selvinnyt se tosiasia, että sisäkökei tullut Helmi, on myös hänen isänsä lapsi. Mutta mitään hellimpiä tunteita ei hänessä herännyt Helmiä kohtaan. Pikemmin päinvastoin. Hän päätti salata tietonsa tyystin kaikilta.

Kun Anna oli ollut pappilassa neljä päivää kutsui ruustinna hänet kamarinsa. Siellä ruustinna tiedusteli tarkasti Annalta, jos Helmi tietää kerrotun asian. Kun Anna oli vakuuttanut Helmin tietämättömyyden, tunsi ruustinna mielessään rauhaa. Sanoi Annalle, että kiireet työt on nyt tehty. Maksoi palkan ja lupasi, että Helmi opetetaan kirjoittamaan. Seuraavana aamuna syleili Anna Helmiä hyvästi jättäessään. Toivotti hyvinvointia ja lähti pappilasta.

Helmi tunsi alussa kaihoa äitinsä luo, mutta pian se haihtui. Hän teki tehtävänsä ahkeruudella ja huolellisuudella, ja ruustinna oli tyytyväinen.

Ruustinna tarkasteli salaisesti Helmin muotoa ja huomasi siinä paljon isänsä muistuttavaa.

Pappilassa oli palvelija, jota kotiväen kesken nimettiin Vanhaksi Maijaksi. Hän oli ruustinnan uskottu ja uskollinen urkkija. Kun Anna oli ajettu tuomarin talosta pois, tuli Maija hänen tilalleen. Tuomarin kuoltua palveli hän ruustinnan äitiä siihen asti, kun ruustinna meni naimisiin, jolloin hän seurasi ruustinnaa pappilaan. Maija oli tuntenut myös ruustinnan isän, ja siksi ruustinna pelkäsi, että jos Maija huomaisi Helmin muodossa isänsä muotoa, niin asia tulisi ilmi.

Kun Anna oli mennyt pappilasta, sai Helmi asunon Vanhan-Maijan ja keittäjän kanssa samassa huoneessa. Keittäjä oli kirjoitustaitoinen ja opetti

samalla maininnut epäilyksensä asiassa Erkkiä kohtaan.

Jo maaliskuulla onnistui rovasti taivuttamaan Helmin tahtonsa huriksi. Mutta ruustinnan ja Vanhan-Maijan tarkasta valvonnasta huolimatta pysyi se salassa. Ruustinnan mainitessa Helmin tilaa tiesi sen rovasti. Helmi oli sen ilmoittanut jo viikkoa ennen. Silloin rovasti neuvoi Helmiä salaamaan sitä ja lupasi toimittaa hänet Erkin vaimoksi.

Helmi tiesi, että Erkki oli katsellut häntä toivoen, oli kerta kosiutkin saamatta lupausta. Mutta hän myös tiesi, että Erkki, harkitsevana ja kunnan miehenä, nyt hylkäisi hänet, ja siksi kielsi hän rovastia puhumasta Erkkille mitään.

Mutta kun ruustinna oli maininnut Helmin tilasta, niin päätti rovasti puhua Erkkille, Helmiä enempi kuulematta.

Erkki kynti kotovainiolla. Rovasti meni sinne ja istui pientareelle. Kun Erkki ajoi saran yli päähän, kutsui rovasti Erkin luokseensa ja puhui tälle asiasta, johon Erkki vastasi:

— Ihmettelen, että rohkenette esittää likaista asiaanne. Minä inhoan teitä tekoinne. Helmiä olen rakastanut, mutta tekonne on rakkauteni, tyyten kuolettanut. Sutteenne olen jo kauan tiennyt, mutta en sanakaan siitä puhunut. Enkä nytkään puhu tämän enempää. Jatkakaa likaista menettelyänne, en teitä häiritse!

Viimeisiä sanoja lausuaanastu Erkki ja tarttui auran aisoihin ja jatkoi kyntöään.

Huuliaan pureskellen lähti rovasti Erkin tyköä ja harmitteli, että puhui koko asiaa. Erkin vastaus oli hänelle musertava yllätys.

Oli henänkorjuuaika.

Eräänä iltana puhui rovasti ruustinnalle:

— Ilmapuntari näyttää sadetta. Ja meillä on vielä paljon heiniä ulkona. Ne on saatava kiireesti latoihin. Minäkin menen aamulla niitä korjaamaan. Järjestä niin, että Kirsti ja Helmi myöskin pääsevät.

— Kirsti saa mennä heti toisten kanssa ja Helmi heti, kun on järjestänyt meidän huoneemme.

Seuraavana aamuna soi pappilan ruokakello entistä varhaisemmin ja työläiset kilvan kiirehtivät heiniä korjaamaan.

Noin puoli tuntia myöhemmin lähti rovasti harava olallaan. Kotvan aikaa mutkaista mesätietä käytyään, piloutui hän lähellä tietä olevan ison kiven taakse. Siellä sai rovasti kuulua, kuinka naapurin väki ohj kulkiesaan häntä moittien arvosteli.

Ei kulunut pitkää aikaa, kun rovasti näki Helmin yksinään tiellä. Hän tuli kiven takaa, otti Helmin kädestä ja johti kulkua pientä polkua myöten erään metsäladon luo, jonka seinälle oli ripustettu lehtikerpoja ja pohjalla oli kuorman verta metsäheiniä.

— Hiljaa! Siellä on joku, kuiskasi Helmi.

— Rovasti tarkasteli seinän raotista ja sanoi:

— Turha pelätä! Ei siellä ketään ole.

— On. Sieltä kuuluu rutinaa.

— Ehkä lintu muuttaa paikkaa ja siitä rutina.

— Oi! Jos ei olisi. Mutta minä pelkään.

Rovasti lähti ja Helmi noin puolituntia myöhemmin. Kun rovasti pääsi niitylle oli siellä kaikki ahkerasta työssä.

(Jatkos kolmannella sivulla.)